

Jatka – teze památkové péče pro program připravované architektonické soutěže

Zpracoval Martin Strakoš, Ostrava, 11/2016

Památkově chráněný areál bývalých jatek v Moravské Ostravě v Porážkové ulici, rejstříkové číslo Ústředního seznamu kulturních památek 13005/8-3056, parc. č. 1951, k. ú. Moravská Ostrava, se skládá ze vzájemně stavebně a dispozičně propojených objektů pavilonového typu, pocházejících z několika časových etap výstavby jatečního areálu. Zachovány zůstaly vzájemně propojené objekty v západní a jižní části bývalého celku, přičemž památkově chráněná je ta část, která vznikla koncem 19. a počátkem 20. století.

Z hlediska památkových hodnot je nutné v rámci plánované konverze využít pavilonové členění současného bloku z režného cihelného zdiva včetně různé výšky a zastřešení budov i dispozičního a prostorového rozvržení. Zároveň je potřeba vyřešit přístupnost celku a jeho dispoziční uspořádání včetně obnovy vnitřního dvora mezi budovami různého původu, čímž lze dosáhnout prostorové rozrůzněnosti. Pozitivně je třeba vnímat úvahy o výstavbě novodobě pojatého objektu na místě zbořené haly v ulici Porážkové. Na druhou stranu připomínáme jako neakceptovatelné v minulosti zamítnuté úvahy o nadzemním propojování jatek a bývalého supermarketu Bauhaus, což by narušilo urbanistickou strukturu této části města.

Z hlediska hmotové kompozice památkově chráněného areálu je třeba uvést, že sice střechy byly v nedávné minulosti sneseny včetně dřevěné nástavby věže, avšak i provizorní zastřešení zčásti zachovává sklon a orientaci původních střešních konstrukcí. Rozčleněnou střešní krajinu požadujeme zachovat, popřípadě při uplatnění novotvarů rozčlenit tak, aby zůstal zřejmý pavilonový charakter srostlice budov. Pokud bude třeba uplatnit novodobé řešení, nemělo by být na úkor dochovaného celku. Zároveň požadujeme obnovit zničenou dřevěnou nástavbu věže a připouštíme obojí variantu, tedy buď ve formách a materiálech původního pojetí (dřevěná konstrukce) nebo na základě využití soudobých architektonických forem a materiálů.

Vertikální konstrukce zdí lze opravit a obnovit, výplně oken doporučujeme řešit dle zachovaných kovových konstrukcí. Požadujeme obnovit fasády z režných cihel, velké nepůvodní průrazy a vstupy lze řešit v novodobých formách a materiálech. Obnovu a restaurování požadujeme například v případě litinových sloupů, železobetonového schodiště v zadní části areálu, dřevěného vřetenového schodiště ve věži, popřípadě dochovaného torza tamního technického vybavení. V případě horizontálních konstrukcí stropů a střech požadujeme zachovat v co největší míře původní konstrukce, pokud se dochovaly (např. dřevěné nosníky), novodobé architektonické vstupy ať jsou řešeny soudobými prostředky.

Vnější i vnitřní prostory by si měly uchovat autentické prvky a stopy historického vývoje, aby nejen vnější podoba, ale také interiéry dokládaly, že se jedná o památkově cenný areál. Je

nutné, aby projektanti přistupovali citlivě k prvkům a detailům, svědčícím o historickém a stavebním vývoji celého areálu. Uvědomujeme si nutnost dispozičních změn, aby z uvedeného areálu vznikl provozuschopný celek. Zároveň chápeme potřebu vstupu nové architektury, která by charakterizovala nový obsah uvedené památky.